

## Lokumlu Masa • Gürsen Özen

Çocuk Kitaplar • Öyküler • 144 sayfa • Önerilen sınıflar: 4, 5, 6

BİREY ve TOPLUM • DOĞA ve EVREN • ÇOCUK DÜNYASI • DUYGULAR

kardeşlik • söz vermek • yön bulmak • doğa sevgisi • aile • kasaba yaşamı • okul yaşamı • terzilik • tiyatro • şiir • konukseverlik • arkadaşlık • turizm

*Seke Seke Uctu Öyküler* adlı kitabıyla tanınan Gürsen Özen, uzun yıllar sürdürdüğü edebiyat öğretmenliğinden süzdüğü birikimini öykü öykü dokumaya devam ediyor. Çocuk dünyasının umutlarını, neşesini, kırılganlık ve hüznlerini doğa ve insan sevgisiyle bir araya getiren 9 öykü, yaşamın ince ayrıntılarıyla dolu... Öğretmenlik deneyimini edebi bir üslupla öykülerine taşıyan yazar, çocukluğun bin bir halini, eğlenceli kurgularla ve neşeli bir dille yansıtıyor. Yaşamın farklı sokaklarında büyüseler de hikâyeleri ortak yollarda kesişen çocukların duygu dünyasını, tepkilerini ve düşlerini inceliklerle anlatıyor; her yaştan okuru düşünmeye, hayal kurmaya ve güzelliklere sahip çıkmaya davet ediyor.

*Tiyatro sahnesinde çocukluk halleri, şiir yarışmasının heyecanı, kardeş sevgisi, yılsonu gösterisi telaşı, aile bağları, evden ilk ayrılış, farklı koşullarda büyüye de benzer yollardan geçen çocuklar, olaylar karşısındaki tepkileri, duyguları, hayalleri... Her sayfada çocuk neşesi, her öyküde umudu yeşerten bir kahraman var.*

### TARTIŞMA KONULARI...

- 1- İlk öyküde okulda sahnelenen tiyatro oyununun metaforik bir anlamı olabilir mi? Okul yaşamındaki bu tür tiyatro gösterilerinin sizce eğitime katkısı nedir?
- 2- “Rolün Küçüğü Büyüğü Yoktur” düşüncesine ne diyorsunuz? Rolün neden küçüğü büyüğü olmasın; başrol ile tek cümlelik bir rol “aynı” nitelendirilebilir mi?
- 3- İlk öyküde pazarcı rolündeki Ayça’nın doğaçlama yapması sizce doğru bir tutum mu? Tiyatro sahnesinde bu tür rol büyütme çabaları nelere yol açabilir?
- 4- “Göbeğimin Pembe Pisisi” öyküsünde aile içi ve kardeşler arası ilişkiler için neler anlatılıyor? Anneanne karakteri sizde nasıl bir izlenim yaratıyor?
- 5- “Dilek Ağacı” öyküsünde Demir için teyzesi ne anlama geliyor? Büyüdükçe Demir’in ailesiyle ilişkileri nasıl ve neden değişiyor? Özendiklerine sahip olmak Demir’i neden mutlu etmiyor? Neşe karakteri hangi nitelikleriyle farklı?
- 6- “Saklıkent On İki Kilometre” öyküsünde Mukadder Teyzeler’in ziyareti, Gülin’in ailesinde konuklukla ilgili ne tür önyargıları değiştiriyor? Mukadder Teyze’nin hangi kişilik özellikleri Gülin’i etkiliyor? Sizce günümüz kentlerinde öyküdeki gibi bir konukseverlik var mı?
- 7- “Lokumlu Masa” öyküsünde kısa boylu olmanın eğlenceli yanları nasıl anlatılıyor? Şerife’nin, ilçede okuyacak olmasıyla ilgili duyguları neler? “Lokumlu Masa” neyin simgesi; neden lokumlu?
- 8- “Yolda Tek Başına” öyküsünde Mustafa’nın odasını toplaması metaforik olarak neyi anlatıyor? Bu öyküde Mustafa’nın babasıyla ilişkisinin özel olduğunu nelerden anlıyorsunuz?
- 9- “Sadece ‘Ba’” öyküsünde Nisan’ı tanımlayan, “Evdeki yalnızlık büyümesin diye, o erken büyümüştü,” ifadesiyle yazar neler anlatmak istiyor? Nisan, şiir yarışması aracılığıyla yazmanın hangi gücünü fark ediyor; onun düşüncesine katılır mısınız? Sizce sanatın, bireyin yaşamındaki işlevi nedir?
- 10- “Şık Makas Dikimevi” öyküsünde usta-çırak ilişkisine ilişkin ne tür ayrıntılar veriliyor? Bu öykü, zamanla esnaflığın nasıl değiştiğini örnekliyor?
- 11- Bu öyküde Tahir’in 23 Nisan anısı okura neler düşündürüyor? Söyleyemediği G harfi, neden Tahir’in yaşamının en güzel armağanı oluyor?

- 12- “Sonde E Topluluğu’ Sunar” öyküsünde Firdevs Hanım’ın çıkışına mahallelinin boyun eğmesi size olağan geldi mi; yaşadığınız çevreyle karşılaştırarak yanıtlayın. Topluluğun adı için nereden esinlenilmiş?
- 13- Evde düzenlenen bu tiyatro temsili, düzenleyen çocuklara ve izleyen ailelere neler kazandırıyor? Bu gösteri, teknoloji kullanılmadan oynamanın ve eğlenmenin bir yoluysa, siz teknolojiden uzak başka hangi yolları önerirsiniz?
- 14- Öykülerde karakterler, olay akışı ve ortam yönünden ne gibi ortak unsurlar var? Öykülerde teknolojiye nasıl yaklaşılmış; sizce neden? Okur olarak öykülerdeki hangi temaları kendinizle özdeşleştirdiniz?

#### YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Proje:** “Lokumlu Masa” öyküsünde Osman Bey’in dükkânın önüne koyduğu masadaki kitaplarla yaptığına benzer bir uygulamayı sınıfınızın kapısının dışına (ya da okulda uygun gördüğünüz bir noktaya) yerleştireceğiniz bir masayla deneyin ve “Bir Al-Bir Koy” kampanyası düzenleyin. İsteyenler okumak üzere masadan aldıkları kitaba karşılık bir kitap bıraksın; aldığı-bıraktığı kitabı masadaki kayıt cetveline yazsın. Böylece masadaki kitaplar tükenmeyecek, katılım ve seçenekler artacaktır. Kayıtlardan bu kampanyanın ne kadar ilgi gördüğü, hangi kitapların daha çok okunduğu gibi bilgiler derlenip rapor haline de getirilebilir.
- **Karikatür:** Ayça, Pembe Pisili tişörtlü kız, Neşe Teyze, Mukadder Teyze, Şerife, Nisan, Tahir gibi öykülerdeki renkli karakterlerin karikatürlerini yapın. Karikatürler “Lokumlu Masa Albümü”nde sergilensin.
- **Sunum:** Öğrenciler 9 gruba ayrılınsın. Her grup, kitaptaki öykülerden çekilişte şansına çıkanı analiz etsin. Her öykü, konusu, teması, kahramanları, yazı dili, varsa ilginç sözcükleri ya da tanımlamaları, geçtiği yer bakımından incelensin. Öyküye uygun slogan(lar) üretilsin. Gruplar öyküleriyle ilgili bütün verileri derleyerek çalışmalarının raporunu diğerlerine sunsun. Karakterlerin karikatürü ya da mekânlara yakıştırılan görseller de sunumları zenginleştirecektir.
- **Sosyal Sorumluluk Projesi:** “Dilek Ağacı” öyküsündeki “çocukları sevindirme” amacını farklı biçimde uygulamak üzere herkes organize olsun. Artık kullanmadığı oyuncak vb. eşyasını ya da küçülen giysilerini getirsin. Sınıfça bakımları yapılan tüm eşya, türlerine göre ayrılınsın. Gereksinimi olan bir kardeş okul belirlensin ve toplanan eşya o okulun öğrencilerine gönderilsin. Bu etkinliğin okul çapında yaygınlaştırılması özendirilsin.
- **Tartışma:** Büyük kentlerde ve küçük yerleşimlerde çocuk olmanın farkını ve olumlu-olumsuz yönlerini birbiriyle karşılaştırın. Kentin karmaşasıyla küçük yerlerin sakinliği ve iletişim biçimleri çocukların yetişmelerinde ne tür belirleyici etkiler yaratıyor? Konuyla ilgili görüşleri tartışın ve sonuçları bir rapor halinde derleyin.
- **Yarışma:** “Sadece ‘Ba’” öyküsündeki şiirleri listeleyin; öyküdeki gibi bir şiir okuma yarışması düzenleyin. Sınıf içinden ya da dışından 3 kişilik bir jüri oluşturun. Herkes öyküde yer alan şiirlerden seslendirmek istediği birini, çekilişle belirlenen bir sıralama içinde okusun. İlk elemenden sonra ikinci turda jüriden en yüksek puanları alan 4 öğrenci “Şiirlerin Efendisi” rozeti kazansın.
- **Canlandırma:** “Sonde E Topluluğu’ Sunar” öyküsünden esinlenerek, kitaptaki bir öyküyü oyun formatında düzenleyin ve sahneleyin. Dekor, kostüm ve sahne düzeninde yaratıcı ve özgür düşünerek bir tiyatro uyarlaması yapın. Velilerin, okul yönetiminin ve diğer sınıfların izlediği oyunun herkes için bir şölen olmasını sağlayın.
- **Röportaj:** Herkes çevresinden en az 2 kişiyle, yaşamın çocukluk dönemiyle ilgili ne düşündüğü konusunda, kısa röportajlar yapsın. Her öğrenci röportajlarını tarayarak benzer ve farklı noktaları çıkarsın. Bütün röportajlar sınıfça paylaşıldıktan sonra bu raporlardaki ortaklıklar saptansın ve konuyla ilgili bir sonuca varılsın. Bu sonuç, ortak araştırması olarak sınıfın WhatsApp gruplarında paylaşılsın.